

Allen mee voor een beter OCMW!

Tous ensemble pour un meilleur CPAS

De reportage die in november 2024 werd uitgezonden door de VRT over het OCMW van Anderlecht heeft terecht heel wat stof doen opwaaien. Als sociale organisaties in Anderlecht worden we in onze werkingen dagelijks geconfronteerd met mensen in precare situaties wiens rechten geschonden worden door het OCMW. Wat wij al 20 jaar trachten aan te kaarten, krijgt door een eenvoudige reportage op de Vlaamse televisie eindelijk aandacht.

Uit onderzoek blijkt dat door een stijging van het aantal leefloongerechtigden en besparing vanuit de bovenlokale bestuursniveaus, de Brusselse OCMW's -en dus zo ook dat van Anderlecht- steeds meer onder druk staan. Maar de problemen zijn verre van nieuw. Bovendien mag dit niet ten koste gaan van het waarborgen van de rechten van OCMW-rechthebbenden. Anderlechtenaars die aanspraak maken op het OCMW slagen er niet in hun rechten te realiseren of een antwoord te krijgen op hun vragen. Het uitblijven van leefloon, het niet respecteren van de wettelijk regels en de ondermaatse kwaliteit van de hulpverlening duwt mensen die het al ontzettend moeilijk hebben nog verder in de armoede.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende contacten geweest met vertegenwoordigers van het OCMW maar er werd nooit structureel gevolg gegeven aan onze bezorgdheden. Nu het startschot echt gegeven is voor een verandering binnen het OCMW van Anderlecht, willen wij mee aan de tafel zitten en ook de rechthebbenden een stem geven. Wij willen eindelijk au serieus genomen worden en vragen naar een correcte analyse van de problemen en gepaste oplossingen.

Om de rechten van OCMW-rechthebbenden te garanderen, vragen we:

1. Wees bereikbaar en toegankelijk!

Hulpvragers moeten ten allen tijden terecht kunnen aan een fysiek loket in het OCMW. Zorg voor een warm onthaal en een ruimte met respect voor de privacy van de rechthebbenden. We zien dat plekken waar er tijd en ruimte is om een luisterend oor aan te bieden een positieve impact hebben op de relatie tussen maatschappelijk werkers en leefloongerechtigden. Laagdrempelig onthaal in de wijken, waar mensen zonder afspraak en in vertrouwen terecht kunnen, zoals reeds het geval in Peterbos, de Gratis Winkel of antenne Vaillance, Kio'Sk Anderlecht in Goujonissimo, zijn een meerwaarde.

Reduceer de termijn voor het geven van een afspraak naar maximum 10 dagen. Nu bedraagt deze termijn vaak meerdere weken, waardoor kwetsbare personen van belangrijke rechten verstoken blijven.

Het huidige callcenter en het systeem van de telefonische permanenties van de maatschappelijk werkers werkt niet. Er zijn te lange wachttijden, men krijgt zelden een maatschappelijk werker aan de lijn en als men al met iemand kan praten, krijgt men geen antwoord op de gestelde vraag. Ook via mail krijgt men bijna nooit een antwoord.

Zorg ervoor dat dossiers worden opgevolgd en doorgegeven als een medewerker tijdelijk of permanent stopt met werken.

2. Respecteer de wettelijk termijn van 30 dagen in de aanvraagprocedure:

De OCMW-wetgeving voorziet een wettelijk termijn van 30 dagen. Toch moeten mensen te lang, soms zelfs meerdere maanden, wachten op een beslissing. Ondertussen maken mensen schulden om die periode te overbruggen en komen ze terecht in een nog moeilijker financiële situatie. Een efficiënt gebruik van de gegevens uit de Kruispuntbank en een automatisch advies leefloon helpen deze termijn verkorten. Daarnaast geven maatschappelijk werkers ook dat dossiers, soms al enige tijd, compleet zijn, maar nog een goedkeuring moeten krijgen van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst (BCSD). Concreet willen we maatregelen die deze procedure vereenvoudigen.

3. Zet het leefloon niet 'on hold' tijdens de jaarlijkse herziening:

Tijdens de jaarlijkse herziening van het leefloon wordt de betaling opgeschort. Dit is een onwettige praktijk die leefloongerechtigden in financieel zeer moeilijke situaties duwt. Een opschorting of stopzetten van een betaling kan daarbij enkel gebeuren na een beslissing van het comité. We willen dan ook dat het OCMW de wet respecteert en de betaling laat doorlopen tot er een beslissing is genomen.

4. Pas het 'Only Once principe' toe en vermijd het opvragen van overbodige documenten:

Vaak worden dezelfde documenten regelmatig opgevraagd of worden documenten opgevraagd die eigenlijk niet nodig zijn voor de aanvraag van een leefloon (e.g. huurcontract, energiefacturen, betalingen mutualiteit, enz.). En dat zorgt vaak voor vertragingen. Daarom vragen we om de 'Only Once wet' van 2014 toe te passen in het OCMW. Deze wet vermijdt dat burgers en ondernemingen steeds opnieuw dezelfde identificatiegegevens dienen mee te delen als gegevens reeds aan een andere administratie werden overgemaakt. Het gaat over informatie uit de diverse databanken (zoals o.m. de Kruispuntbank) die nu al toegankelijk is voor het OCMW.

5. Verleng en lever tijdig de medische kaart af:

De toegang tot medische zorg is essentieel. Momenteel worden de medische kaarten te laat afgeleverd en te laat verlengd. Mensen stellen hierdoor voortdurend essentiële medische zorgen uit. Dit heeft nefaste gevolgen voor hun gezondheid en leidt uiteindelijk tot hogere kosten voor de patiënt én de samenleving. Zorg ervoor dat de medische kaarten 1 jaar geldig zijn en dat ze tijdig verlengd worden. Ook de werklast van de maatschappelijk werkers zal hierdoor drastisch verminderen.

We eisen actie van het OCMW, concrete plannen en stappen om de toegang tot rechten te verbeteren en de wet te respecteren! Als partners uit het middenveld zijn we bereid om hier mee een actieve rol in op te nemen en roepen we op tot openheid, dialoog en meer samenwerking. Laten we partners zijn in de strijd tegen onderbescherming!

Ondertekend door :

SAAMO, aDAS, Maison d'accueil Parenté, Wijkgezondheidscentrum Medikuregem, CAD De Werklijn, Goujonissimo, Coördination planning-Severine, Pigment